LietaNr. C29245020
ECLI:LV:RLPT:2020:0908.C29245020.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 8.septembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnese L.Mikulāne
rakstveida procesā izskatīja civillietu Apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA" prasībā pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 28.februārī Apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTA", kuras vārdā rīkojas pilnvarotā pārstāve SIA „JULIANUS INKASSO LATVIJA", cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu piedziņu (nekustamais īpašums /adrese/, izmaksu lieta Nr.A903583), lūdzot tiesu, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.-6.pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775. un 1779.pantu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 „Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" un Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.905 „Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu, piedzīt no atbildētājas zaudējumus 672,84 EUR, likumiskos nokavējuma procentus 5,60 EUR, kā arī samaksātos tiesas izdevumus, nosakot prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas 6% gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Starp prasītāju un /pers. A/ ticis noslēgts apdrošināšanas līgums par dzīvokļa /adrese/, apdrošināšanu uz laiku no 2019.gada 19.augusta līdz 2020.gada 18.augustam, kura darbības laikā minētais dzīvoklis ticis applūdināts karstā ūdens stāvvada bojājuma dēļ.

[1.2] Prasītāja izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību 569,54 EUR.

[1.3] Ņemot vērā to, ka atbildētāja, zinot par inženierkomunikāciju nolietojumu, nebija veikusi normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, proti, inženierkomunikāciju tehnisko apkopi un vizuālo pārbaudi, kā arī dzīvokļu īpašnieku informēšanu par nepieciešamību veikt kārtējo vai ārpus kārtas remontu, remonta tāmes vai budžeta projekta sastādīšanu un iesniegšanu saskaņošanai, prasītāja uzskata, ka atbildētāja pilnībā atbild par nodarītajiem zaudējumiem.

[1.4] Ņemot vērā to, ka atbildētāja nebija labprātīgi atlīdzinājusi zaudējumus, prasītāja atbilstoši sadarbības līgumam Nr.01490-05-11 pilnvarojusi SIA „JULIANUS INKASSO LATVIJA" iekasēt no atbildētājas radītos zaudējumus tiesas ceļā, kā dēļ prasītājai radušies papildu zaudējumi 103,30 EUR par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana utt.).

[2] 2020.gada 1.aprīlī tiesā tika saņemts atbildētājas SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" rakstveida paskaidrojums par celto prasību, kurā norādīts, ka atbildētāja neatzīst prasību tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[2.1] Atbildētāja 2019.gada 10.maijā atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" apsekojusi dzīvojamās mājas /adrese/, karstā ūdens apgādes sistēmu koplietošanas telpu grupās, konstatējot, ka tās stāvoklis ir apmierinošs.

Saskaņā ar iepriekš minētajiem Ministru kabineta noteikumiem atbildētājai nebija pienākuma apsekot karstā ūdens stāvvadu dzīvoklī Nr.17, kā arī atbildētāja nebija saņēmusi no minētā dzīvokļa īpašnieka informāciju par dzīvoklī esošā stāvvada tehniskajām problēmām.

Turklāt dzīvokļu īpašnieku kopība nebija noteikusi pārvaldniekam pienākumu noteiktos termiņos apsekot un vizuāli pārbaudīt atsevišķos dzīvokļu īpašumos esošās inženierkomunikāciju daļas.

[2.2] Atbildētāja kopš 2012.gada beigām piedāvājusi dzīvojamās mājas īpašniekiem veidot uzkrājumu karstā ūdens stāvvadu nomaiņai sakarā ar to ekspluatācijas termiņa izbeigšanos, taču dzīvokļu īpašnieki šādu lēmumu nebija pieņēmuši un nepieciešamo finansējumu nebija nodrošinājuši.

Turklāt 2017.gada 28.decembrī dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulce nolēmusi pirmām kārtām veikt jumta seguma hidroizolācijas darbus, bet citus pārvaldnieka plānotos darbus kārtot pēc prioritātēm pēc iepriekš minētajiem darbiem, tāpēc atbildētāja veikusi izmaiņas dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānā 2018.gadam atbilstoši kopības pieņemtajam lēmumam. Tādējādi dzīvokļu īpašnieku kopība nebija atzinusi karstā ūdens stāvvadu maiņu par prioritāti, kā arī nebija lēmusi par uzkrājuma veidošanu minētajiem darbiem.

[2.3] Atbildētāja uzskata, ka konkrētajā gadījumā nebija pastāvējusi avārijas situācija vai arī tāda situācija, kurā būtu nepieciešams veikt ārpuskārtas remontu konstatēto bojājumu novēršanai.

[2.4] Atbildētāja arī nesaskata tiesisku pamatu fiksētās maksas 103,30 EUR piedziņai, jo ar lietas vešanu saistīto izdevumi ir atlīdzināmi Civilprocesa likuma 44.pantā noteiktajā kārtībā un tie nav atzīstami par zaudējumiem materiāltiesiskā izpratnē, kā arī likumisko procentu piedziņai, jo pušu starpā pastāv strīds par zaudējumu pamatotību.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, ja tiesa neizskata vienkāršotās procedūras lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt saīsinātā sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. [..]

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} panta pirmo daļu tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja

tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Atbildētāja pieteikusi lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, norādot, ka pušu starpā pastāv strīds.

Ņemot vērā to, ka atbildētāja ir iesniegusi tiesā rakstveida paskaidrojumu, kurā izklāstīti tās argumenti un iebildumi pret celto prasību, tiesa atzina par pietiekamiem lietas izskatīšanai prasības pieteikumā ietvertos prasītājas paskaidrojumus un iesniegtos pierādījumus, kā arī atbildētājas rakstveida paskaidrojumu un iesniegtos pierādījumus, un līdz ar to neuzskatīja par nepieciešamu un lietderīgu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā pusēm paziņots 2020.gada 24.aprīlī Civilprocesa likuma 56.panta 6.[1] daļā noteiktajā kārtībā.

[4] 2020.gada 8.septembrī civillietā tika pasludināts saīsinātais spriedums, savukārt 2020.gada 9.septembrī tiesā tika saņemts Apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA", kuras vārdā rīkojas pilnvarotā pārstāve Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „JULIANUS INKASSO LATVIJA", sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējusi prasības pieteikumu un atbildētājas rakstveida paskaidrojumu, kā arī pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[5.1] Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017, ECLI:LV:AT:2017:1128.C27147414.1.S un 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017, ECLI:LV:AT:2017:1207C32341509.1.S) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

Tāpat judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22.marta sprieduma lietā Nr.SKC-106/2013 (C33301409) 7.1.punktu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-152/2017, ECLI:LV:AT:2017:1012.C30283207.1.S, 9.punktu un 2017.gada 28.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-376/2017, ECLI:LV:AT:2017:1128.C27147414.1.S, 8.punktu) ir nostiprināta atziņa, ka , lai noskaidrotu lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā, tiesai jāņem vērā, ka prasītājam jāpierāda:

1) tiesību aizskārums, ar ko viņam nodarīti zaudējumi (sk. Civillikuma 1635.pantu);

2) ar šo tiesību aizskārumu nodarīto zaudējumu apmērs (sk. Civillikuma 1779.pantu).

Savukārt atbildētājam jāpierāda:

1) ka viņš nav vainojams zaudējumu nodarīšanā (sk. Civillikuma 1636. un 1638.pantu);

2) vai ka prasītājs pats vainīgs pie zaudējumu nodarīšanas, jo nav ievērojis pienācīgu rūpību (sk. Civillikuma 1646. un 1776.pantu);

3) vai ka prasītājs pats rīkojies ļaunā nolūkā (sk. Civillikuma 1642.pantu).

[5.2] Izvērtējusi prasības pieteikumu un atbildētājas rakstveida paskaidrojumu, tiesa atzīst, ka lietā nepastāv strīds par to, ka dzīvojamā māja /adrese/, atrodas atbildētājas pārvaldīšanā uz likuma pamata. Tāpat lietā nav strīda par to, ka /pers. A/ piederošā dzīvokļa īpašuma Nr.13 applūdināšana 2019.gada 30.oktobrī notikusi karstā ūdens stāvvada bojājuma dēļ. Lietā nav arī strīda par to, ka prasītāja pati nav vainīga pie zaudējumu nodarīšanas, jo nebija ievērojusi pienācīgu rūpību, un ka prasītāja pati nebija rīkojusies ļaunā nolūkā.

Lietā faktiski pastāv strīds par to, vai prasītājai ir radušies zaudējumi atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieces prettiesiski vainojamas rīcības (konkrētajā gadījumā bezdarbības) dēļ.

[5.3] No Civillikuma 1084.panta pirmās daļas nepārprotami izriet ēkas īpašnieka civiltiesiskās atbildības pienākums par zaudējumu atlīdzināšanu, ja tie ir cēlušies ēkas nepienācīgas uzturēšanas dēļ.

Tiesa uzskata, ka šis atbildības princips attiecas arī uz daudzdzīvokļu mājas īpašniekiem, jo tieši dzīvokļu īpašnieku kā dzīvojamās mājas īpašnieku pienākums ir nodrošināt dzīvojamās mājas pārvaldīšanu (tajā skaitā ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu saistītu lēmumu pieņemšanu, darījumu slēgšanu), kā to noteic Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5.panta pirmā daļa.

Turklāt atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta trešajai daļai tieši dzīvojamās mājas īpašniekiem ir arī pienākums nodrošināt pārvaldīšanas uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu.

[5.4] Vienlaikus tiesa atzīst, ka atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkta, kā arī Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" redakcijā, kas ir spēkā no 2018.gada 21.decembra) 6.punkta un 13.punkta 13.2.apakšpunkta prasībām atbildētājai kā dzīvojamās mājas pārvaldniecei jānodrošina dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskā apkope, vizuālā pārbaude, tehniskā apsekošana un bojājumu novēršana, tostarp divas reizes gadā jāveic dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās esošo inženiertīklu vizuālā apskate ūdensapgādes sistēmai.

Turklāt saskaņā ar minēto noteikumu 3.punktu vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt.

No lietas materiālos esošās akta par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu kopijas (lietas 89.-94.lapa) izriet, ka atbildētāja, 2019.gada 10.maijā (piecus ar pusi mēnešus pirms negadījuma) veicot dzīvojamās mājas Rīgā, /adrese/, ūdensapgādes sistēmas vizuālo apskati, neatklāja kādus būtiskus defektus un konstatēja, ka karstā ūdens stāvvadi atrodas apmierinošā stāvoklī.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka atbildētāja bija izpildījusi pienākumu veikt vizuālo apskati ūdensapgādes sistēmai likumā noteiktajā termiņā un kārtībā.

[5.5] Izvērtējusi atbildētājas rakstveida paskaidrojumu un tam pievienotos dzīvojamajai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumus 2013., 2014. un 2017.gadam, kā arī dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu 2018. un 2019.gadam (lietas 65.-69, 72.-73.lapa), tiesa secina, ka atbildētāja, sagatavojot dzīvojamajai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumus 2013., 2014. un 2017.gadam, kā arī dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu 2018. un 2019.gadam, 2012., 2013. un 2016.gada beigās norādījusi dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem uz nepieciešamību atjaunot karstā ūdens sistēmu, bet 2017. un 2018.gada beigās – uz nepieciešamību veidot uzkrājumu karstā ūdens stāvvadu nomaiņai.

Taču no lietas materiālos esošās 2017.gada 28.decembra protokola Nr.2 kopijas (lietas 85.-87.lapa) izriet, ka dzīvojamās mājas Rīgā, /adrese/, dzīvokļu īpašnieku kopsapulce 2017.gada 28.decembrī nolēma kā prioritārus veikt jumta seguma hidroizolācijas darbus, bet pārējos pārvaldnieka plānotos darbus kārtot pēc prioritātēm pēc iepriekš minētajiem darbiem.

Līdz ar to pati dzīvokļu īpašnieku kopība noteikusi karstā ūdens stāvvadu nomaiņu kā sestās kārtas remonta darbus (lietas 70.-73.lapa). Turklāt no lietas materiāliem neizriet, ka dzīvokļu īpašnieki būtu pieņēmuši lēmumu veidot uzkrājumu pašu noteiktajiem karstā ūdens stāvvadu nomaiņas darbiem pārvaldnieka piedāvātajā apmērā, lai gan saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta 2.[1] un 2.[2] daļu tieši dzīvokļu īpašnieku kopības kompetencē ir noteikt uzkrājumu fondā veicamos naudas maksājumus un to izmantošanas kārtību, bet dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums veikt šādus maksājumus.

No lietas materiāliem arī neizriet, ka naudas līdzekļi karstā ūdens stāvvada nomaiņai būtu iedalīti, bet atbildētāja neattaisnojamu iemeslu dēļ minētos darbus nebūtu veikusi.

[5.6] Ņemot vērā to, ka atbildētāja, gan sagatavojot dzīvojamajai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumu 2013., 2014. un 2017.gadam, gan sagatavojot dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu 2018. un 2019.gadam, likumā noteiktajā kārtībā bija informējusi dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamību veikt karstā ūdens stāvvadu nomaiņu, kā arī piedāvājusi dzīvokļu īpašniekiem veidot uzkrājumu šim mērķim, bet dzīvokļu īpašnieku kopība 2017.gada 28.decembrī nolēma kā prioritārus veikt jumta seguma hidroizolācijas darbus, savukārt pārējos pārvaldnieka plānotos darbus kārtot pēc prioritātēm pēc iepriekš minētajiem darbiem, neizlemjot jautājumu par uzkrājuma veidošanu pārvaldnieka piedāvātajā apmērā, tiesa atzīst, ka prasītāja nav pierādījusi atbildētājas prettiesiski vainojamu rīcību, kas radījusi tai zaudējumus, bet, iztrūkstot kaut vienam no trijiem obligātajiem zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumiem, nav nepieciešams izvērtēt atlikušos divus.

Tādējādi tiesa atzīst, ka Apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA" prasība pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu 672,84 EUR piedziņu ir noraidāma.

[5.7] Ņemot vērā to, ka prasība daļā par zaudējumu piedziņu ir noraidāma, atbilstoši Civillikuma 1754.pantam prasība daļā par likumisko procentu 5,60 EUR piedziņu arī nevar tikt apmierināta.

Turklāt saskaņā ar Augstākās tiesas judikatūrā (sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 21.marta spriedumu lietā Nr.SKC-135/2014 (C32103508), 2016.gada 4.marta spriedumu lietā Nr.SKC-40/2016 (C27197411), 2018.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-90/2018 (C04239908), 2018.gada 29.marta spriedumu lietā Nr.SKC-110/2018 (C27162714), ECLI:LV:AT:2018:0329.C27162714.1.S un 2018.gada 30.augusta spriedumu lietā Nr.SKC112/2018 (C27190211), ECLI:LV:AT:2018:0830.C27190211.1.S) nostiprinātajām atziņām laikā, kad pušu starpā pastāv strīds par maksājamām summām, neveidojas Civillikuma 1759.panta 1.punkta tiesību normas sastāvs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193. un 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt Apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, prasību pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par zaudējumu piedziņu.

Spriedumu, kas sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2020.gada 8.oktobra, Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese . L.Mikulāne